

**Силабус навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ ФІЛОГЕНЕЗУ»**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)

Освітня програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Курс: 4

Семестр: 8

Факультет	Природничої освіти та природокористування
Кафедра	Біології та здоров'я людини
Викладач(-і)	ПІБ: Сорокіна Світлана Іванівна Посада: доцент кафедри біології та здоров'я людини E-mail: s.i.sorokina@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4/120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (28 год.), практичні (32 год.), самостійні (60 год.)
	Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (12 год.), самостійні (104 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів з дня пропуску його. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість за власною ініціативою підготувати доповіді до визначених робочою програмою тем самостійної роботи на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою проблематикою дисципліни, поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань.
Що будемо вивчати?	Всі форми життя в їх історичному розвитку, тобто процес еволюції на різних рівнях організації біосистем, фактори та механізми, що лежать в основі еволюційних процесів історичного перетворення біоти.
Чому це треба вивчати?	Розкриття діалектико-матеріалістичних основ історичного розвитку органічного світу як незворотного еволюційного процесу; сформувати у здобувачів вищої освіти чітке уявлення про закономірності еволюційного процесу, основні події історії життя на Землі, місце теорії еволюції у системі сучасних біологічних дисциплін та застосування еволюційного підходу до вирішення конкретно наукових завдань.
Яких результатів можна досягнути?	Здатність демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення. Здатність розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. Здатність демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем. Здатність аналізувати взаємодії живих організмів різних рівнів філогенетичної спорідненості між собою, особливості впливу різних чинників на живі організми та оцінювати їхню роль у біосферних процесах трансформації речовин і енергії. Здатність аналізувати форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами з визначенням основних напрямів цих процесів. Здатність розуміти роль еволюційної ідеї органічного світу.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у

	різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища. Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.
Зміст дисципліни	Місце еволюційних ідей в біології. Філогенез та його основні форми: філетична еволюція, дивергенція, конвергенція, паралелізм. Головні напрями еволюційного процесу: біологічний прогрес, біологічний регрес. Онтогенез – основа філогенезу. Закономірності еволюції органів і функцій. Уявлення Ч. Дарвіна і А. Уоллеса про походження людини. Основи ембріології. Критичні періоди розвитку людини. Біологічний вік. Основи ауксології. Феномен акселерації. Шляхи еволюції людини в майбутньому. Основні дискусійні питання теорії філогенезу.
Обов'язкові завдання	Вивчення теоретичного матеріалу; виконання практичних завдань та завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.
Міждисциплінарні зв'язки	Біологічна номенклатура; Цитологія; Гістологія з основами ембріології; Молекулярна біологія; Мікологія; Анатомія та морфологія рослин; Систематика рослин; Зоологія безхребетних; Зоологія хребетних; Анатомія людини; Ґрунтознавство; Мікробіологія з основами вірусології та імунології; Біохімія; Біофізика; Біогеографія; Радіобіологія; Паразитологія; Біоіндикація; Алелопатія; Урбозоологія; Етологія; Генетика з основами селекції та генної інженерії; Загальна екологія; Основи філогенії рослин і тварин; Історія біології; Історична біологія; Популяційна біологія; Основи еволюції; Медична генетика.
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бровдій В. Д. Еволюційне вчення. К. : ВЦ «Академія», 2013. 336 с. 2. Бровдій В. М., Ільєнко К. П., Пархоменко О. В. Проблеми еволюції організмів : навч. посібник / за ред. В. М. Бровдія. К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. 96 с. 3. Еволюційне вчення : навчальний посібник / уклад. С. І. Сорокіна. Умань : Візаві, 2018. 154 с. 4. Еволюційна біологія : словник термінів / уклад. С. І. Сорокіна. Умань : Візаві, 2020. 123 с. Кваша В. І., Синюк Ю. В. Еволюційне вчення. Словник-довідник. Тернопіль, 2004. 40 с. 5. Корж О. П. Основи еволюції : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2006. 381 с.
Поточний контроль	Виконання практичних завдань.
Підсумковий контроль	Залік.

Розробник

Світлана СОРОКІНА